

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
dr Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ

Warszawa, 31 lipca 2000 r.

34790

RPO/347462/2000/VIII/ES

Pan
Prof. dr hab. Edmund Wittbrodt
Minister Edukacji Narodowej
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają liczne skargi nauczycieli w sprawach dotyczących zmiany zasad i trybu zyskiwania stopni awansu zawodowego wprowadzonych ustawą z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela raz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 19, poz. 239). Szczególnie kontrowersje wzbudza przepis określający zasady uzyskiwania stopnia nauczyciela mianowanego.

Z dniem wejścia w życie wyżej wymienionej ustawy (6 kwietnia 2000 r.), utraciły moc dotychczasowe zasady i tryb uzyskiwania stopnia nauczyciela mianowanego, określone przepisem art. 10 ust. 2 pkt 7, w myśl których warunkiem uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego było:

- wykonywanie nieprzerwanie pracy pedagogicznej w szkole, zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami, w pełnym wymiarze zajęć, co najmniej przez 3 lata i uzyskanie w tym okresie dwóch ocen co najmniej wyróżniających, lub
- wykonywanie tej pracy przez 4 lata i uzyskanie na koniec czwartego roku co najmniej oceny dobrej.

Aby nauczyciel kontraktowy mógł obecnie uzyskać awans na stopień nauczyciela mianowanego, powinien, zgodnie z art. 7 ust. 4 pkt 1 ustawy, złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego, po odbyciu stażu trwającego co najmniej 9 miesięcy. Okres stażu ustala, z uwzględnieniem dorobku zawodowego oraz oceny pracy nauczyciela, organ prowadzący szkołę, na wniosek dyrektora szkoły.

Skarżącym się nauczycielom, którzy spełnili warunek dotyczący uzyskania pozytywnych ocen pracy pedagogicznej, do upływu wymaganego okresu 3 lub 4 lat pracy, w chwili wejścia w życie nowych przepisów, brakowało niekiedy kilku miesięcy lub nawet tygodni.

Wejście w życie nowych zasad przekreśliło ich dotychczasowe starania o uzyskanie mianowania. Otrzymali oni bowiem, z dniem wejścia ustawy w życie, stopień nauczyciela kontraktowego, a znowelizowana Karta Nauczyciela nie zawiera przepisów przejściowych umożliwiających tym nauczycielom uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego w terminie przewidzianym - zgodnie z regulacją prawną sprzed nowelizacji. Dodatkową istotną dolegliwością związaną z przesunięciem w czasie terminu uzyskania awansu na stopień nauczyciela mianowanego jest związane z tym późniejsze podwyższenie wynagrodzenia.

Przyjęte w znowelizowanej Karcie Nauczyciela rozwiązania prawne, nauczyciele odbierają jako szczególnie dotkliwe i niesprawiedliwe także w kontekście przepisu ust. 5 art. 10 ustawy nowelizującej Kartę Nauczyciela.

Przepis ten stanowi, iż księża i diakoni zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na stanowiskach nauczycieli religii uzyskują z tym dniem - z mocy prawa - stopień nauczyciela mianowanego, jeżeli posiadają co najmniej 3-letni nieprzerwany okres pracy pedagogicznej w pełnym wymiarze zajęć, zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Do 3-letniego okresu nieprzerwanej pracy pedagogicznej, zalicza się okres prowadzenia nieodpłatnie nauki religii przed dniem 1 września 1997 r.

Treść powyższego przepisu nauczyciele porównują z przepisem ust. 4 art. 10 ustawy, który uzyskanie przez nauczycieli świeckich - z mocy prawa - stopnia nauczyciela mianowanego uzależnia, poza posiadaniem wymaganych kwalifikacji, od legitymowania się co najmniej 5-letnim okresem pracy pedagogicznej w szkole lub w innej jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 1 ustawy, w tym co najmniej 3-letnim nieprzerwanym okresem pracy w pełnym wymiarze zajęć, zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami.

Takie różnicowanie warunków uprawniających do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego - z mocy prawa - nauczyciele odbierają jako naruszenie konstytucyjnej zasady równości.

Trudno odmówić racji skarżącym się nauczycielom. Podjęli oni bowiem trud, na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów Karty Nauczyciela, uzyskanie mianowania, z którym wiąże się nie tylko podwyższenie pozycji zawodowej, ale także większa trwałość stosunku pracy, jak również wyższe wynagrodzenie.

Moim zdaniem byłoby zasadne stworzenia podstawy prawnej umożliwiającej tej grupie nauczycieli uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego na zasadach i w terminie określonych w przepisach Karty Nauczyciela w brzmieniu sprzed jej nowelizacji.

Przedstawiając powyższe zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie mojej propozycji. Będę wdzięczny także za poinformowanie o powodach zróżnicowania zasad nabywania stopni nauczycieli mianowanych przez księży i diakonów - nauczycieli religii i pozostałych nauczycieli.

W załączeniu pozwolę sobie przekazać jedną ze spraw.

Z wyrazami szacunku

ZASTĘPCA

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ dr Jerzy Świątkiewicz